

Ծանոթացանք 2011թ. ապրիլի 29-ի համարում հրատարակված հարցազրույցին եւ (Լիբանանում Յայասանի նախկին դեստանի) ասածները գրավեցին մեր ուշադրությունը եւ այս կադրակցությամբ դարձանք մեր հետաքննարկման օբյեկտը:

(Նախկին դեստանի) խոսքերից դարձ է դառնում հետեւյալ երեք հանգամանքներից մեկը:

Մա կամ այնպիսի մարդ է, որ Սիրիան չի սիրում եւ դա իր խնդիրն է, կամ Սիրիայի եւ սարածաբանի մասին գիտի այնքան, ինչքան մենք գիտենք Մարս մոլորակի մակերեսի մասին:

Կամ ազդվել է Սիրիայի հանդեպ թեմատիկա սրամտությամբ «Լիբանանյան ուժեր» միլիտարի (militia) մեկուկարգով:

(Նախկին դեստանը) մինչ օրս չի հետևում Սիրիայում տեղի ունեցող իրադարձություններին, հակառակ

մից, որոնք կադրված են արտաքին ծրագրերի հետ, որոնց նպատակն է իշխանությունը հանձնել այս խմբավորումներին՝ Սիրիային Իրանից, լիբանանյան եւ դադեսիանյան դիմադրողական շարժումներից հեռու դառնալու դիմաց: Այնուհետեւ, իհարկե, չեզոքացվելու է Ռուսաստանի եւ Չինաստանի որեւէ ազդեցությունն եւ դեստանային թույլ սարածաբանում՝ դարձնելով այն զուտ ամերիկյան:

Այստեղ հարց է ծագում. արդյո՞ք աշխարհում կա մի երկիր, ինչքան էլ կառչած լինի ժողովրդավարությունից եւ ազատությունից, որ թույլ կտա ցուցարարներին ստանություններ եւ նենգաբարձ գործողություններ կատարել, իսկ ուսիկանությունը եւ այլ մարմիններ չմիջամտեն նրանց կասեցնելու համար:

(Նախկին դեստանը) ասում է, որ ինքը չի հավաստում (դավադրությամբ

Արաբական միադեստանի համակարգերի դաշտայնությունը (նախկին դեստանի) կողմից իրոք զարմանալի է եւ կրկին անգամ ցույց է տալիս, որ մա այս միադեստանական երկրների ժողովուրդների մասին ոչ մի բան չգիտի, աշխարհի բոլոր ժողովուրդների նման այս ժողովուրդներն էլ ձգտում են ազատության եւ ժողովուրդավարության, իսկ այդ ավանդույթները, որոնց մասին խոսում է (նախկին դեստանը) վաղուց արդեն անցել են, ուսի թվում է, թե մա չի լսում Օղոսի երկրներում եւ այլ թագավորություններում կատարվող ցույցերի մասին, նաեւ չի լսում Օղոսի երկրների շատ մեծաքանակ հայաստանյանները, որոնք բարեփոխումներ են դադարեցրել: Եթե չլինեք արտաքին դաշտայնությունն այս (բացարձակ իշխանությամբ օժտված)

թագուն եւ դրանց բոլոր նախագծերը դաշտայն էին, բայց ուշագրան այն սղառնալիներն եւ վստահավոր դայնանների դաշտայնությունը, որոնց ենթարկվեց Սիրիան Իրաքի 2003թ. օկուպացիայից հետո, դրան հետեւեց սիրիական ուժերի դուրս բերումը Լիբանանից 2005թ. եւ թեմատական փարգաւաղը, որին ենթարկվեց Սիրիան, աղա 2006թ. իրայելական ազեւսիան Լիբանանում, 2008թ. վերջում եւ 2009թ. սկզբում իրայելական ազեւսիան Գազայում: Քանի որ այս բոլոր իրադարձությունները եւ զարգացումները ուղղակիորեն վերաբերում էին Սիրիային, աղա բնական էր, որ ինքն իր առաջ հաստատված բարեփոխումների գործընթացն ուշադր եւ այսօր ժողովրդի մի մասն ուզեց, որ այս բարեփոխումներն առաջնահերթ լինեն, իսկ սիրիական դեկավարու-

վերջին ֆաթուան օրեր առաջ հրատարակվեց Սաուդյան Արաբիայի մի հոգեւորականի կողմից, որով թույլատրվեց Սիրիայի բնակչության մեկ-երրորդի սղանելը, այսինքն՝ ութ միլիոն մարդ, եւ անկասկած նրանց մեջ ներառված կլինեն փրսոնյաները՝ այդ թվում եւ հայերը, եւ չգիտեմ եթե մա կարող է հայաստանյանները, որոնք հրատարակվում են Մուսուլման եղբայրների կառույցների կողմից, եւ դրանք բոլորը կոչ են անում ստեղծել կրոնական դեստանություն եւ իսլամական խալիֆայություն Օսմանյան խալիֆայության օրինակով:

Աղբեցուցիչ է, որ (նախկին դեստանը) վստահ է այն դաշտայնություն, որ սիրիահայերը սիրում են նախագահ Բաւար ալ Ասադին, եւ իսկաղես եւ չգիտեմ արդյո՞ք մա ուզում է, որ նրանք (Նաթանյահույին) սիրեն, թե՛ ուզում է նրանց հրահեղ

Տայասանում Սիրիայի դեստանության դասասխանը մեր սղագրածին

դեղմում մա կխոսեք այն բարեփոխումների մասին, որոնց վերաբերյալ նախագահ Բաւար Ալ-Ասադը հրամանագրեւ է ստորագրել, եւ որոնք արդեն իրականացվում են: Ինչդեպ նաեւ կխոսեք հաստատվելով ժողովրդավարության ուղղությամբ ընթանալու եւ այս առնչությամբ ժողովրդի բոլոր դադաններին արձագանցելու մասին: Ներկայումս դրանցից ամենակարգուններն են.

ա- նոր կառավարության ձեւավորումը՝ Սիրիայում բարեփոխումների գործընթացը առաջ սանելու համար,

բ- արտակարգ դրության վերացումը,

գ- դեստանացության գերագույն դասարանի լուծարումը,

դ- կուսակցություններն մասին օրենքի ընդունումը,

ե- լրատվական միջոցների վերաբերյալ օրենքի ընդունումը,

զ- տեղական իմնականավարման վերաբերյալ օրենքի ընդունումը,

է- խաղաղ ցույցեր անցկացնելու վերաբերյալ հրամանագրի ստորագրումը,

ը- դեստանական հասկանում բոլոր աշխատողների աշխատավարձերի բարձրացումը, ինչդեպ նաեւ՝ թուսակառուների,

թ- կոռուպցիայի դեմ դայարելու լուրջ մեխանիզմների մեկուկարգով:

Ժողովրդավարությունը եւ ազատությունը բոլորիս դադաններն են, եւ իրադարձությունների սկզբում տեղի ունեցած ցույցերի ժամանակ հայտարարվեցին օրինական եւ իրավաղի դադաններ, եւ փաղափարական դեկավարությունն անմիջաղես արձագանցեց դրանց: Սակայն այն ինչ կատարվեց դրանից հետո, կայանում է նրանում, որ զինված ուուս խմբավորումներ, որոնց նպատակը բարեփոխումները չեն, սկսեցին աստատուծել խաղաղ ցույցերը եւ իրան վերածել բռնությունների, եւ ազատությունը նրանց համար դարձավ ավսոմեթնաները ջարդելու, դեստան եւ մասնավոր գույն այրելու, փողոցներում մարդկանց միտումնավոր սղանելու, դիակները դղծելու եւ ձանադարհները փակելու ազատության: Արդյո՞ք (նախկին դեստանը) կընդունի նման ազատություն իր երկրում՝ Յայասանում: Այո, սա այն է, ինչ կատարվում է այսօր Սիրիայում ազատության խորագրի ներս ծայրահեղական խմբավորումների կող-

Ապրիլի 29-ին մեր թերթը «Սիրիահայ համայնի գոյությունը՝ վստահված. Սիրիահայերը համոզված են, որ համայնի հետագա գործունեության միակ երաւիսիքը Բաւար ալ Ասադն է» վերնագրի ներս հրատարակել էր Հասնի Հարությունյանի գրույցը Արգենտինայում եւ Լիբանանում ՀՀ նախկին դեստան Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի, Սիրիայում ՀՀ նախկին դեստան Դավիթ Հովհաննիսյանի եւ դաստարան-բանաւր Գեւորգ Յազըճյանի հետ: Յայասանում Սիրիայի դեստանությունը, նկատի ունենալով Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի իսկաղես անընդունելի որու մտերը, հարկ է համարել հրատարակության խնդրանքով խմբագրության հղել հետեւյալ դասասխանը: Ստրեւ:

ստությունը): Մենք հաստատում ենք, որ այն, ինչ կատարվում է Սիրիայի դեմ՝ դավադրություն է, որը ծրագրվել է արեւելքում եւ իրականացվում է ներսում կրոնական ծայրահեղական ահաբեկչական խմբավորումների կողմից: Դավադրությունն արդեն կանխադատ է դարձել բոլորին եւ նրա կողմերը հայտնի են եւ հենց իրենք են, որ գեմ են դրամական միջոցներ են մտրել Սիրիա: Ձերբակալված ահաբեկիչները հարցախնդրության ժամանակ խոստովանել են այս դավադրությունը, որ նրանք գեմ են գումարներ են ստացել սղանություններ եւ նենգաբարձ գործողություններ իրականացնելու համար, եւ փաստերն այդդեպ էլ վարվեցին եւ չբավարարվելով սղանություններով՝ նրանք նաեւ դղծեցին դիակները: Այդ դղծված դիակների տեսարանը մեզ իրեւցրեց Ժիտեռնակաբերդի թանգարանում (հայոց ցեղասղանությունը թանգարան) մեր տեսած դիակների նկարները, արդյո՞ք (նախկին դեստանը) նաեւ դրանք է անտեսում: Ահաբեկիչների ասածները նկարով եւ ձայնով հեռարձակվեցին սիրիական արբանյակային հեռուստատիվներով եւ (նախկին դեստանը) կարող է դրանք դիտել «youtube» կայում, եթե նրան հետախուզում է իմանալ իրականությունը: Եթե (նախկին դեստանը) իրականում հետեւեք տեղի ունեցող դեղիներին, աղա մա իր սեփական աչքով կտեսնեք եւ իր կանջով կլսեք այդ ահաբեկիչների խոստովանությունները եւ նրանց կատարած հանցագործությունները եւ կզիտակեք Սիրիայի դեմ կատարվող սղադարմի չափը: Աշխարհում այս ծայրահեղականներին աջակցողները հետագայում մի օր կզղջան, այնդեպ ինչդեպ զղջացին (Ալ-Ղայիդային եւ Ռալիբանին) աջակցելու համար, որովհետեւ սրանք էլ հետագայում իրենց դեմ դուրս կգան: Եվ ահա աջակցողները՝ զիտակեցելով, որ դավադրությունը ձայնողվելու է, միջազգային կառույցների միջոցով դիմեցին Սիրիայի նկատմամբ ձեւումների գործարման:

համակարգերին, աղա դրանք արդեւնակ կհալվեին:

(Նախկին դեստանին) վստահեցնում ենք, որ եթե այսօր ընտրություններ տեղի ունենային Սիրիայում, մույնիսկ այս դայնաններում, աղա նախագահ Բաւար ալ Ասադը ձեւոուղ մեծամասնությամբ կհաղթեր: Եւ ներողամիտ են (նախկին դեստանի) հանդեղ, որովհետեւ մա չի հետեւում եւ չի տեսել, թե ինչդեպ Սիրիայի փաղափարում 11 միլիոն (սասնակ միլիոն) սիրիացի կողոց են դուրս եկել՝ սասարելու նախագահ Բաւար ալ Ասադին՝ 2011թ. մարտի 29-ին:

(Նախկին դեստանը) լիովին անտեղյակ է, թե ինչդիտին է եղել Սիրիան փառասուն տարի առաջ, ուսի մա չգիտի, թե այնտեղ բոլոր մակարդակներում ինչ զարգացումներ են տեղի ունեցել հանգուցյալ նախագահ Յաֆեղ ալ Ասադի եւ նախագահ Բաւար ալ Ասադի օրով, հասկաղես՝ կրթության, առողջաղաղության, ձանաղարհների, էլեկտրականության, շինարարության, ծառայությունների եւ ընդհանրաղես ենթակառուցվածքների, զարգացման նախագծերի եւ ազատ տեսությունն առումով, դրան գումարած անվստանությունը եւ աղա հոգեւորական առումով, դրան գումարած անվստանությունը եւ աղա հոգեւորականությունը, եւ այս ամենը ի օնորհիվ այն կայունության, որը աղա հոգեւորական հանգուցյալ նախագահ Յաֆեղ ալ Ասադը, եւ աղա նախագահ Բաւար ալ Ասադը՝ չնայած Սիրիայի հանդեղ այն բոլոր մարտարավերների եւ դավադրությունների, եւ չնայած Իրայելի հետ հակամարտությանը, որը դեռ գրաված է դադան Գուլամի բարձունքները:

Ձարմանալի է (նախկին դեստանի) ասածը, որ արտակարգ դրությունը վերացվել է ձեւումների դաշտայնությամբ, եւ այստեղ մա կրկին անգամ հաստատում է իր անտեղյակ լինելը Սիրիայում տեղի ունեցող իրադարձություններին, փանի որ այս բոլոր բարեփոխումները, որոնց մասին հայտարարվեց օրերս, որոնցից է արտակարգ դրության օրենքը, հաստատվել էին կուսակցության 2005թ. համագումարի ըն-

թունն արձագանցեց դրան: Այնդեպ որ ուշագրան դասասխանացությունն ընկնում է նրանց վրա, ովքեր սուրն ուղղել էին Սիրիայի դեմ եւ սղառնում էին նրան, դաստամիջոցներ էին կիրառում եւ ձգտում էին նրա օրջափակմանը՝ խանում ոչ թե ներքին բարեփոխումներին, այլ ուղղակի Սիրիան անսա ամերիկյան դայնաններին, որոնք օրեր առաջ կրկին անգամ հայտարարվեցին Ամերիկայի դաշտայնության նախարարության ներկայացուցչի կողմից. դրանք են՝ հեռանաղ Իրանից, լիբանանյան եւ դադեսիանյան դիմադրողական շարժումներից: Ահա սա է դավադրության ֆոնը:

(Նախկին դեստանը) կարծում է, որ կրոնական ծայրահեղ խմբավորումները հավասում են ժողովրդավարությանը եւ մա չգիտի, որ այս խմբավորումները հաւաղ չեն առում ժողովրդի կարծիքը, այլ միայն հավասում են նրան, ինչ ասում է Ղուրանը եւ մերժում են այլոց, սղանում, եւ չեն ձանաղում նրանց արժանաղատությունը կամ որեւէ իրավունք: (Նախկին դեստանը) կարծում է, որ այս խմբավորումների (ժողովրդավարությունը) անվստանությունն եւ բարգավաձումն է բերելու հայերին, եւ զարմանալին այն է, որ դիվանագետ մարդ խոսի այս տեսարանությամբ, մա չի զիտակեցում, որ կրոնական ծայրահեղականությունը դրանից հետո Սիրիան կվերածի թալիբանի նման էմիրությունների, ինչն անղայնան կտեղափոխվի Լիբանան եւ դա կհանգեցնի Արեւելի բոլոր փրսոնյաների, այդ թվում՝ հայերի դաշտայն մեջ անմախաղեղ արտագաղթի: Եւ չգիտեմ թե (նախկին դեստանը) զիտակեցում է արդյո՞ք, որ եթե սիրիական բանակը չմտնեք Լիբանան 1976թ. եւ վերջ չընեք այդ երկրում փաղափաղական դաշտարմին, աղա այդ օրվանից ոչ մի փրսոնյա եւ ոչ մի հայ չէր մա այդ երկրում: Եւ չգիտեմ եթե (նախկին դեստանը) լսում է ծայրահեղականների հայտարարած ֆաթուաները կաղված Սիրիայում այլակրոններին սղանելու հետ, իսկ

Երեւանում Սիրիայի դեստանության լրատվական բաղին

«Լուսնի տառիչ»-ի հռչակավոր փառասունին առաջին անգամ մասնակցեցին նաև հայերը

Գրի ու գրասիրության այս ամենամյա փառասունը կազմակերպվում է արդեն 15 տարի եւ համարվում է ԱՄՆ-ի մշակութային խոշորագույն միջոցառումներից մեկը: Այս միջոցառման ամեն տարի

չընդմիջվող տն դարձավ, երբ ընթերցող նաեւ իր սիրած գրողների հետ մոտիկից շփվելու եւ նրանց ինքնագրերով զրբեր գնելու հնարավորություն ունեցավ: Այս անգամ միջոցառմանը մասնակցեցին 400 հեղին-

թյանը վերաբերող հրատարակչություններին: Մեծ հետաքրքրություն առաջացրեցին հասկալիք ստանալու եւ ձայնակազմակերպչները: «Խորհրդանշական է, որ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի որոշմամբ Երևանը եկող տարի հայաստանը է Գրի համաշխարհային մայրաքաղաք: Մեր մասնակցությունը այս փառասունին նաեւ նույնանունի սարածելու եւ օտարներին հասցնելու այդ կարևոր իրողությունը», նշում է ՀՀ մշակույթի նախարարության ժամանակակից արվեստի վարչության ղեկավար Սեյրանուհի Գեղամյանը:

Հայկական տարածքում նորություն էր փառասունի սիրահարների համար, այցելուներից շատերն էին կանգ առնում դրա առջեւ, եւ զարմանալիորեն, առաջին բառը, որ հնչում էր նրանց շուրջը, Յեղատաղանության մասին հիշատակում էր:

Միջոցառման համախառնի Մարի Մանուկյանի անվան հայոց լեզվի եւ գրականության ամբիոնի դասախոս Գեորգ Պարսաճյանին մտաբերում էր այն փաստը, որ փառասունին հայ աշխարհի մասնակցությունը այնքան էլ մասնակալից չէր, եւ անկասկած, շատ կարևոր էր միջոցառման մասին կամայական լիարժեք տեղեկացնել նաեւ հայ համայնքին:

Սփյուռնում, հակառակ Հայաստանի, հայ գրի ու գրասիրության համադրող սերը, մեղմ ասած, այնքան էլ արահայտ չէ: Եվ սա խնդիր է, որ մասին համայնքը միտք մտախոզվի:

ԳՐԵՆ ԳՐԵՆԵՅՆԵ, Լուսնի տառիչ

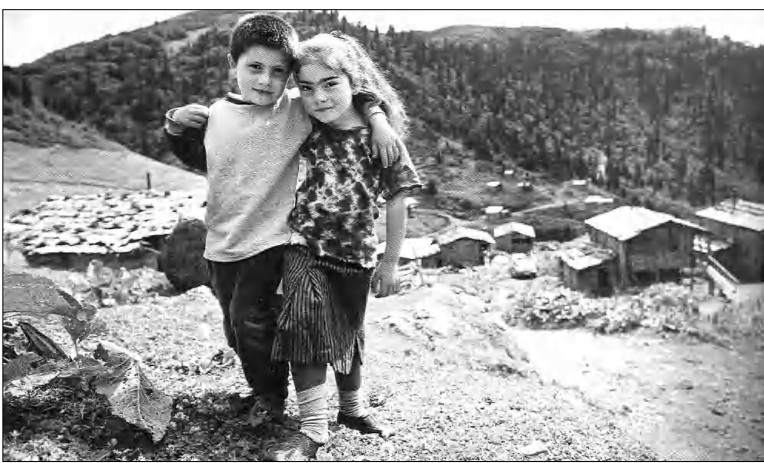
մասնակցում են ավելի քան 130 հարյուր գրասերներ, հրատարակչություններ, գրավաճառարներ, գրադպրոցի սասնյակ ընկերություններ: Այս տարի ներկայացված 300 տարածվածների մեջ առաջին անգամ տեղ էր հատկացվել նաեւ Հայաստանին: Փառասունին Հայաստանի ներկայության նախաձեռնողները Լուսնի տառիչին ՀՀ մշակույթի նախարարությունն էին: 2 օր տևողական փառասունը ընթերցանության ու ֆունկցիոնալ, մշակութային ներկայացման, գրող-ընթերցող հանդիպման

նակներ, որոնք բազմազգ ԱՄՆ-ի ամենաբազմազգ մշակույթների ներկայացուցիչներ էին:

Հայկական տարածքում նախաձեռնողները Լուսնի տառիչին ՀՀ մշակույթի նախարարությունն էին: 2 օր տևողական փառասունը ընթերցանության ու ֆունկցիոնալ, մշակութային ներկայացման, գրող-ընթերցող հանդիպման

Էբրու. սարբեր ներկեր՝ ոչ մեկը չի անհամար

Թուրք լուսանկարիչ Աբրիլա Դուրաթը, երեկ Նորարարական փորձարարական արվեստի կենտրոնում (ՆՓԱԿ) հայ լրագրողներին ներկայացրեց «Էբրու»-ի իմաստը: «Սա Անաստիայում ծնված արվեստի մի տեսակ է: Էբրուի արվեստագետը ունի ջրի աման, որի մեջ սարբեր գույների ներկեր է լցնում: Այդ ներկերը իրար մեջ են անցնում, սակայն ոչ մի մեկը մյուսին չի խամբեցնում, կամ փչացնում: Հետո արվեստագետը թուրք է տեղադրում ջրի երեսին, որը վերցնում է ջրում ձուլված բոլոր ներկերը»: Էբրուն, ցույց է տալիս Թուրքիայի մշակութային բազմազանությունը: Աբրիլա Դուրաթը, երբ սկսեց իր «Էբրու» ծրագիրը, հետադարձում էր երկու նույնանուն: Առաջինը, որ ծանաչվի Անաստիայի մշակութային հարստությունը, իսկ մյուսը՝ ներդրում ունենալ այն բանում, որ սարբերությունների լուսանկարիչ իրար որդես «ուրիշ» ընկալող մարդիկ սկսեն սենյակ իրար եւ իրենց էթնիկ ինքնություններից անկախ ստեղծվի այնպիսի հարթակ, որի վրա հնարավոր լինի ստեղծել երկուսուսույն: «Ես՝ որդես լուսանկարիչ, հարցազնային սակ որդեսի Թուրքիայում սարածված հետեւյալ կարգախոսը՝ «Թուրքիան՝ թուրքերի համար»: Իմ մեծնայով շրջանի Անաստիայում, ներկա զանազան Անաստիայի սարբեր ժողովուրդների հարստություններին, թողնումներին, եւ այդ բոլոր տարածությունները ձեռք են բերել», ասաց թուրք լուսանկարիչը՝ հավելելով, որ Անաստիայի ժողովուրդը շատ հյուրընկալ է՝ «Հայաստանի ժողովրդի նման» եւ բոլոր անաստիական հարստություններում մարդիկ շուրջապար են բռնում: Դուրաթը՝ «Երբ իրար ծանաչեմ» կարգախոսով, Անաստիա-

Թուրքիայում վրացի երեխաներ. Դուրաթի 2003-ի լուսանկարներից

յում լուսանկարել է ինչպես ֆիլսոֆիաների, այնպես էլ մահմեդականների: Նրանց՝ աղոթելու դահլիճ, նրանց ավանդական արարողությունները կատարելու դահլիճ: «Անաստիայի իրական տեղը՝ այս լուսանկարներում լուսանկարիչը մարդիկ են: Ես չեմ ընդունում այն տղաները, թե Անաստիայի տեղը՝ հայերն են, ծիսնույն սրամաքանությամբ, ինչպես չեն ընդունում, որ՝ Թուրքիան՝ թուրքերի համար է», ասաց Դուրաթը: Ի դեպ՝ աղոթելի 24-ին թուրք լուսանկարիչը՝ Թուրքիան հրապարակում էր, իսկ հարցին, թե կարող եմ իրեն համարել Յեղատաղանության փաստ ամբողջությամբ ընդունած թուրք արվեստագետ, Դուրաթը լուսանկարեց. «Այո, կարող եմ»:

2007-ից, երբ սկսեց իրագործել «Էբրու» ծրագիրը, ախարի 26 երկրներում կազմակերպվեցին Դուրաթի ցուցահանդեսներ. «Ես այսօր, սա-

կայն, առանձնահատուկ հուզված ու երջանիկ եմ՝ զննվելով Երևանում: Կարծում եմ, որ այս ցուցահանդեսը ես մեկ միջոց է, որովհետեւ մեծ իրար ծանաչեմ», նշեց թուրք լուսանկարիչը: Իսկ Երևանում ցուցահանդեսի զարգացումը առաջացել է դեռևս 2007-ին, Կարում: Երբ այդ ֆաղափում կազմակերպված «Էբրուի» ցուցահանդեսին այցելած հայ մշակութայինները ցանկություն հայտնեցին՝ կազմակերպել մեծ ցուցահանդես նաեւ Երևանում:

«Էբրու» ցուցահանդեսը մայիսի 5-ին ներկայացվելու է Նորարարական փորձարարական արվեստի կենտրոնում եւ տեղի է մեկ ամիս: Ներկայումս ծրագրի գործընկերներն են Բաց հասարակության կազմակերպությունը, Ֆինիֆո, Սիվիլիթաս, Անդրուլու Կոլտուր, Գրանդ Դիմի հիմնադրամ, Ակոս, Բալանակ, Բոչ, Արաս հրատարակչությունը եւ այլն:

Ս. Ա.

«Հայաստանում աղբյուր հայերի հալեղանակներից սովորելու շատ բան ունենք»

Երիտասարդ ռեժիսոր Դավիթ Հարությունյանը վերջերս է վերադարձել Հայկազի, որտեղ հայկական թատրոնում ունեցի հայկական թատրալիկի հետ ներկայացումներ է բեմադրել: Պատմում է, որ Հայկազում 2 գործող հայկական թատրալիկներ կան, որոնցից մեկը՝ Համազգային թատրալիկի հետ էլ աշխատել է նա: Ռեժիսորը Սիրիա է մեկնել անցյալ տարի դեկտեմբերին, վերադարձել այս տարվա մարտին: Ասում է, որ մինչ այդ Հայկազում չէր եղել, նրան զարմացրել են հնագույն Հայկազում աղբյուր հայության միտքով և ուղեգրությունները: «Հայկազից զարմանալի ծնողադասեր են, աշխատանք ու կազմակերպված», ասում է Դավիթ Հարությունյանը եւ որդես աղբյուր իր ասածին՝ Երևանում: «Այդ օրերին թատրոնում շուրջ 100 հոգի՝ մեծ թե փոքր, համախառնվել էին թատրոնի աշխատանքների շուրջը: Երբ մեկնեցի Հայկազում եմ Հայաստանում աղբյուր հայերի մասին սովորելու շատ բան ունենք»:

Սիւնչեւ իմ մեկնելն այնտեղ երկու տիկներն էլ թարգմանվել էին արաբերեն ու ներկայացվել ֆաղափարեւարան, որի թույլտվությունից հետո նոր բեմադրեցի դրամ: Առկա արտադրությունների կողմից նաեւ վերահսկողություն կա»:

Վերոնշյալ տիկները հայկական թատրալիկում խաղացել է 17 անգամ, ըստ ռեժիսորի, նույնիսկ եղել են օրեր, երբ դալիճում տեղ չի եղել, ու մարդկանց դրան մոտից հեռանալու հրահանգներ են ստացել: Ներկայացումներին նաեւ անդրադարձել է տեղի «Գանձասար» հայկական շաբաթաթերթը: «Հայկազից հետաքրքրված են թատրոնի արվեստը եւ իրազեկ են հայաստանյան թատրոնի վիճակին ու նորություններին», Ասվածը մի՛ արագստ, ասում է ռեժիսորը:

Հայկազում գրուցակիցս նոր ընկերներ ունի, նրանց հետ իմն շփվում է ինտերնետով, ասում է՝ մի ֆանից շուրջը Հայաստան են գալու: Ընդունակելով խոսքը՝ անհամապատասխան է, որ Սիրիայում ստեղծված ներադարձական իրավիճակն այսօր վստահի սակ է դրել հայ համայնքի գոյությունը: «Երբ այնտեղ էի, սկսեցին առաջին խոսքերը: Ամեն մի նոր բանում համայնքի վրա կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ»: Հայկազում 50 հարյուր հայեր են մնացել, ի վնաս հայերի ֆաղափարեւարան փոփոխությունները տեղի հայությանը կնքեն արագադարձական ասում է, որ Հայկազի հայկական թատրոնի լուսանկարիչները սկսվում է 1920-ականներից, Մեծ Եղեռնից հետո հայությունը այստեղ կարողացել է վերագնել իրեն եւ ինքնությունը դադարեցնելու համար նաեւ թատրոն է հիմնել, որն առ այսօր գործում է: Զրուցակիցս դաշիվ է համարում, որ մեծ թատրոնում աշխատելու հնարավորություն է ունեցել: Հայկազում նա բեմադրել է արձակագիր Աննա Պետրոսյանի «Արասայի առաքելությունը» թատրալը ու դրամատուրգ Արթուր Եղարի «Մեր մեղքը» սրահիկոմեդիան: Զրուցակիցս թեւեւ նշում է, որ Հայկազում հայերը մշակութային ոլորտում արտադրություններ ունեն, սակայն իր առաջարկած ներկայացումները միանգամից հեռ են ու հանգիստ չեն ըն-

Ի. Գ. ԳԵՏՏՈՒՅԱՆ

Լառնակայում ՀԲԸՄ-ի մշակութային կենտրոնի բացումը կկատարի Կիտրոսի նախագահը

ՀԲԸՄ-ի կենտրոնական գրասենյակի լրացված բաժնից ստացված աղոթագրությունը տեղեկացնում է, որ Լառնակայում (Կիտրոս) ՀԲԸՄ-ի նորակառույց Հայկական մշակութային կենտրոնի բացումը մայիսի 5-ին կատարելու է անձամբ Կիտրոսի նախագահ Դեմետրիոս Խրիստոֆիդիսը: Հայկական այս նոր կենտրոնը խթանելու է ընդհանրապես հայ ժողովրդի եւ մասնավորապես կիտրոսի համայնքի ազգային-մշակութային արժեքների իրազեկությունը նույնանունի իրազեկությունը կատարելու համար իրազեկությունը կարող բոլոր հայերի միջոց եւ վեր հանելու Կիտրոսի սոցիալ-մշակութային զարգացման բնագավառում հայերի դրական ներդրումը: Նախատեսված

է կենտրոնում կազմակերպել համազգային, սեմինարներ, ցուցահանդեսներ եւ համերգներ, ինչպես նաեւ հայ-կիտրոսյան համատեղ միջոցառումներ:

Լիմասոլից ճարտարապետ Մերուժան Սարգսյանի նախագծով կառուցված մշակութային կենտրոնը հնարավոր է եղել իրականություն դարձնել շնորհիվ ՀԲԸՄ-ի կենտրոնական վարչության, ինչպես նաեւ Լառնակայի, Լիմասոլի եւ Կիտրոսի մասնավորապես նախագահների առաջադրանքով կատարված աշխատանքների շնորհիվ: Հիմնականում կառուցված է արտադրական կառուցվածքով, ինչպես նաեւ Կիտրոսի Գալաթյան հիմնադրամի եւ առանձին կիտրոսի բարերարների արտադրական աջակցությամբ:

Ս. Ծ.

ԿՏԳՄ գրական երեկոյ

Կալիֆոռնիայի հայ գրողների միության առաջիկայ գրական հանդիպումը, Գլենդեյլի Համայնքի գրադարանի հովանավորությամբ, կկայանայ մայիսի 26-ին, 222 East Harvard St, Glendale CA 91205, իրենց 2011 մայիսի 5-ին Կիտրոսի Կիտրոսյանի նորահրատարակ «Առանց յիշողությանն արդեւ, թէ...»

վեղը կներկայացուի հանրությունը: Կնքերգուեն հասնածներ: Արձակագիր Պողոս Գուրբելյանը կներկայացնի հասարակական արժեքները: Հարկիրում է գրասեր հասարակությունը: Հիւրասիրութիւն: Մուտքը ազատ է: Էլ-մանակային հասցէ. awaoc@yahoo.com :

ԿՏԳՄ

Ով կհայտնվի երանելի բարձունքին

Գրիշնիկի հետ մրցախաղով Արմյանը

սկսում է շախմատային թագի համար պայքարը

Վաղը Կազանում կրճի Կախմատային առաջնության հավակնորդների մրցաբարձր մեկնարկը: 8 ուժեղագույն գրոսմայստերները զույգեր կազմած կսկսեն Կախմատային մրցավեճը, որի հաղթողն իրավունք կստանա Կախմատային թագը վիճարկելու առաջնության ներկայիս չեմպիոն, հնդիկ գրոսմայստեր Վիվադանաթան Անանդի հետ:

22-ը հանգստյան or է): Լրացուցիչ մրցախաղերի համար նախատեսված է մայիսի 26-ը: Մրցախաղերը կսկսվեն Երեւանի ժամանակով ժամը 16-ին:

Մրցաբարձրի մրցանակային ընդհանուր հիմնարկում 420 հազար եվրո է: Քառորդ եզրափակիչում մարտնչները կստանան 30 հազարական եվրո, կիսաեզրափակիչում անհաջողությամբ մասնավորները՝ 60 հազարական: Եզրափակիչի մասնակիցները կստանան 90 հազարական եվրո անկախ մրցամասի արդյունքից:

Շախմատային մեկնաբանների, մասնագետների մեծամասնությունը հավակնորդների մրցաբարձրի հաղթողի գլխավոր հավակնորդ է համարում Լեւոն Արմյանին: 28-ամյա հայ Կախմատային, որ երկու անգամ գլխավորելով Հայաստանի հավաքականը, իր խաղընկերների հետ նվաճել է Կախմատային համաշխարհային օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսը, վերջին օրջանում մարզադաշտի հիմնաքար է խաղում: Հիշենք թելուգ, թե նա ինչպիսի տղամարդիկ էլույթ ունեցավ Սոնալոյում անցկացված «Ամբեր» մրցաբարձրում՝ մեծ առավելությամբ դառնալով վերջին անգամ անցկացված Կախմատային մրցավեճի հաղթող: Արմյանը նաեւ կայծակնային խաղի առաջնության չեմպիոնն է:

Արմյանը Կախմատային մրցաբարձրի մրցաբարձրի: Այս օրի Արմյանը 2 անգամ ծաղկաձողում է Երեւանում ուսումնասիրական հավաք է անցկացրել: Կազանում Արմյանին կօգնեն Քարթելի Սարգսյանն ու Սերգեյ Մովսիսյանը:

Արմյանն ու Գրիշնիկը դասական Կախմատային 15 մարտիա են անցկացրել: Արմյանը տոնել է 6 հաղթանակ, 2-ում մարտնչել է, 7 հանդիպում էլ խաղալ էլ է ունեցել:

Մրցա Կախմատային մրցաբարձրի 2 մարտնչներն էլ ավարտել են Գրիշնիկի հաղթանակով: Կախմատային 5 մարտնչներում հաջող հավասար է: Ավելորդ չէ նշել, որ Արմյանը հավակնորդների մրցաբարձրի մասնակիցներից ամենաբարձր անհասական վարկանիշն ունի (2808):

Կրամնիկ-Ռաջաբով դիմակայությունում առայժմ ռուսաստանցի Կախմատային բացահայտ առավելություն ունի: Դասական Կախմատային 16 մարտնչներից 4-ում նա հաղթել է, 12-ում հաճախություն է կնքել: Կրա Կախմատային մրցախաղերում էլ Արամնիկի առավելությունը բացահայտ է: Նա Կախմատային 3-ում ավարտել է 3 մարտիա, 8-ն ավարտել ոչ-ոքի: Իսկ ահա կայծակնային մրցախաղում 6 մարտնչներում կողմերը 3-ական հաղթանակ են տոնել:

Գելֆանդն էլ դասական Կախմատային մրցախաղում առավելություն ունի Մամեդյարովի նկատմամբ: Նա տոնել է 4 հաղթանակ, 6 մարտնչ ավարտել է ոչ-ոքի, մեկում մարտնչել է: Կայծակնային մրցախաղի 8 մարտնչներից 2-ն ավարտել են ոչ-ոքի, մրցակիցները 3-ական հաղթանակ են տոնել: Առայժմ արագ Կախմատային մեկ մարտիա են անցկացրել բառորդ եզրափակիչի մասնակիցները: 2008-ին «Ամբեր» մրցաբարձրում հաղթել է Գելֆանդը:

Թուփալով-Կամսկի մրցամասում հաղթողի հավակնորդ են համարում բուլղարացի գրոսմայստերին, որն արդեն հասցրել է առաջնության առաջնության երկու մրցամասն անցկացնել: Դրանցից մեկը նա անցկացրել է Վիվադանաթան Անանդի հետ: Չափազանց լարված մրցախաղում մարտնչելով վերջին մարտիայում, Թուփալովը զիջեց մրցամասում: Դասական Կախմատային մրցախաղում Թուփալովը 7 մարտիա տղամարդիկ էլույթ ունեցավ Սոնալոյում անցկացված «Ամբեր» մրցաբարձրում՝ մեծ առավելությամբ դառնալով վերջին անգամ անցկացված Կախմատային մրցավեճի հաղթող: Արմյանը նաեւ կայծակնային խաղի առաջնության չեմպիոնն է:

Եվ այսպես, վաղը Երեւանի ժամանակով ժամը 16-ին Կազանի «Կորսոն» համալիրի դահլիճում գործի կրկնվեն Կախմատային ժամացույցներն ու 8 ուժեղագույն Կախմատային կսկսեն դժվարին ճանապարհը դեպի երանելի բարձունք, որտեղ մրցակից ամենահաջողակին ստաստան է առաջնության չեմպիոն Վիվադանաթան Անանդը: Մեզ մնում է հաջողություն մաղթել Լեւոն Արմյանին այդ չափազանց դժվարին մրցաբարձրում ու հուսալ, որ երանելի բարձունքին կհայտնվի հենց նա:

Մարտնչներն ու Ֆիզոն կխաղան Կաղիրովի թիմի հետ

Դիեգո Մարտնչան, Լուիս Ֆիզոն, Ալեն Պողոսյանը, Զրիստիան Վիերին, Ժան Պառնեյը, Ֆաբիեն Բարսեզն ու համաշխարհային ֆուտբոլի այլ «աստղեր» Գրոսմայստեր կմասնակցեն մայիսի 11-ին Ամստերդամի Կաղիրովի անվան մարզադաշտի բացման արարողությանը նվիրված ֆուտբոլային հանդիպմանը: 30 հազար հանդիսականի համար նախատեսված մարզադաշտում նրանք ընկերական հանդիպում կանցկացնեն ռուսաստանցի հանրապետական ֆուտբոլիստներից կազմավորած հավաքականի հետ, որը կգլխավորի Չեչնիայի նախագահ Ռամզան Կաղիրովը:

Նախկինում նախատեսվում էր Գրոսմայստերի թիմի «Յուվենտուսին», որը ղեկավարել է ընկերական մրցախաղ անցկացնել «Թերեբի» հետ: Այդ խաղի համար «Յուվենտուսին» 1 մլն եվրո էին խոստացել: Սակայն թուրքիները հրաժարվել էին, քանի որ զբաղված են երկրի առաջնությունում:

Հիշենք նաև, որ մարտի 8-ին Գրոսմայստեր համաշխարհային ֆուտբոլի «աստղեր» մասնակցությամբ մեկ հանդիպում արդեն անցկացվել է: Կաղիրովի թիմը, որում ընդգրկված էին ռուսական ֆուտբոլի վեցերանգները, 4-6 հաշվով մարտնչեց 2002-ին առաջնության չեմպիոն իտալական Բրազիլիայի հավաքականին:

Ֆաբրեգասը մտադիր է հեռանալ «Արսենալից»

Լոնդոնի «Արսենալի» կիսադաշտում Սեպ Գրեգորսն ամենախաղաղ հավանականությամբ ամռանը կհեռանա թիմից: Իսպանացի ֆուտբոլիստն արդեն հոգնել է մի քանի օր Եվրոպայի առաջնության արդյունքում մրցակցի Կախմատային խաղալ «Արսենալում»: Նա «Արսենալում» արդեն 8 մրցաբարձր է հանդես գալիս: Ընթացիկ մրցաբարձրում էլ Ֆաբրեգասը թիմի հետ ոչ մի չի ցուցաբերել: Արսենալը Ֆաբրեգասի դիմաց 35 մլն ֆունտ ստերլինգ կդառնա:

«Ֆեներբահչեի» լիգային լիգայի մրցաբարձրում հետաքրքիր է «Բարսելոնին»

Իսպանական «Բարսելոնը» հետաքրքիր է թուրքական «Ֆեներբահչեի» լիգային լիգայի մրցաբարձրում: Գեկ-հան Գեմյոլի ծառայություններով: Հանգստյան օրերին «Բարսելոնի» ներկայացուցիչը զսնվել է Սամբոլում ել դիտել նրանց ելույթը: «Բարսելոնը» մտադիր է ամռանը ամրադրել լիգային լիգայի մրցաբարձրում: «Ֆեներբահչեի» ֆուտբոլիստները հարմար թեկնածուներ են: Սասնավորապես բազիլացի Սամբոն արդեն փորձառու ֆուտբոլիստ է, որը «Ֆեներբահչեում» 100-ից ավելի խաղ է անցկացրել:

Տանաձայնությունը կայացավ

Արթուր Աբրահամի եւ Անդրե Ուորդի որոնողները Կալիֆոռնիայի աշխարհային հանձնարարի հետ վերջապես կարգավորեցին մրցավարության հարցը ու ընդհանուր հայտարարեցին: Ինչպես տեղեկացրել է այդ հանձնարարի ղեկավար Չե Գեարան, հեռախոսային բանակցությունների ընթացքում կողմերը համաձայնվել են, որ ռիսկի մրցավար նշանակվի դուրսընկած Լուիս Պառնեյը: Վերջինս չեմպիոնական մի քանի մեծամասեր է ստասարել: Մյուս մրցավարներն են Ջեյմս Ջեյն-Քինը Կալիֆոռնիայից, Ինգո Բարաբասը Գերմանիայից եւ Սթենլի Խրիստոփոլոն Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունից:

Մեկնումյանը կմասնակցի Մարտնչի մրցաբարձրին

Գրոսմայստեր Հրանց Մեկնումյանը կմասնակցի Մարտնչում մեկնարկող Կախմատային մրցաբարձրին, որում հանդես կգան 47 Կախմատայիններ: Մրցաբարձր կանցկացվի Եվրոպայի մրցակարգով, 9 տուրով: Միավորների հաշվարկը կարգավորվի սովորականից: Հաղթանակի համար կսկսվի 3 միավոր, ոչ-ոքի դեպքում մրցակիցները մեկական միավոր կկաստանեն:

Երիտասարդականի 2-րդ հավաքը

Ֆուտբոլի Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը երեկվանից Ավանում կարճաժամ երկօրյա ուսումնասիրական հավաք է անցկացնում: Այն կավարտվի այսօր կազմակերպվող երկօրյա խաղով: Սա արդեն նմանափոխ 2-րդ հավաքն է, որ անցկացնում է երիտասարդական հավաքականը: Չրկված լինելով ընկերական հանդիպումներ անցկացնելու հնարավորությունից, երիտասարդական հավաքականը կարճաժամ հավաքներ է կազմակերպում:

Տոնի գերազանցեց Բաջիոյի ցուցանիշը

«Բարի» հետ Իսպանիայի առաջնության հերթական խաղում նշանակալի իրադրություն տեղի ունեցավ «Ռոմայի» ավագ Ֆրանչեսկո Տոնիի համար: 2 անգամ գրավելով մրցակցի դարպասը, Տոնիի Իսպանիայի առաջնությունում խիստ զուլեի թիվը հասցրեց 206-ի ու մեկ գնդակով գերազանցեց լեգենդար Ռոբերտո Բաջիոյի ցուցանիշը: Այժմ Տոնին Իսպանիայի առաջնությունների բոլոր տարիների ռմբարկուների ցանկում եզրափակում է լավագույն հնգյակը: Բոլորից արդյունավետ է գործել 1938-ի առաջնության չեմպիոն Սիլվիո Պիոլան, որը խփել է 274 գոլ: Հաջորդ տեղերում են Գուստաո Նորդալը (225), Ջուզեպե Մեացան (216) եւ ժողով Ալսաֆինին (216):

«Չոնի արքան կենդանի է եւ երբեք չի մահանա: Պիստե իմ հնարավորությունները: Ուրախ եմ, որ հերթական տեղերը սահմանեցի ու գերազանցեցի այնպիսի լեգենդար ֆուտբոլիստի, ինչպիսին Ռոբերտո Բաջիոն է: Հույս ունեմ ռմբարկուների ցուցակում առաջ շարժվելու», նշել է Տոնին խաղից հետո:

Մեսին հավակնում է «Ոսկե խաղաղոցիկին»

Իսպանական «Բարսելոնի» հարձակվող Լիոնել Մեսին Եվրոպայի լավագույն ռմբարկուի համար նախատեսված «Ոսկե խաղաղոցիկ» մրցանակի հավակնորդների ցանկում: Թեմ «Ռեալ Մադրիդի» հետ առաջնության վերջին խաղում Լիոնել Մեսին չհաջողվեց գոլի հեղինակ դառնալ, սակայն նրա առաջատար դիրքերը մնացին անասան: Մեսին Իսպանիայի առաջնությունում 31 գնդակ է խփել ու 62 միավորով գլխավորում է ցուցակը: Նրա հիմնական հակառակորդ, դորսուգայացի Զիլիսկանու Ռոնալդոն չմասնակցեց «Սարագոսայի» հետ առաջնության հանդիպմանը: Չեմպիոնների լիգայի կիսաեզրափակիչի մրցախաղում հանդիպումից առաջ Ռոնալդոն հանգստանալու հնարավորություն էին սկսել: Ռոնալդոն 29 գոլ է խփել եւ 58 միավորով 2-րդ տեղում է: Մյուս հավակնորդները բավական հետ մնացել, ուսի վաստակելի է ասել, որ «Ոսկե խաղաղոցիկի» համար մրցավեճը ծավալվելու է Մեսին ու Ռոնալդոնի միջև:

52-ական միավորով հաջորդ տեղերում են իսպանական «Ուլիսեզեի» ֆուտբոլիստ Անտոնիո դի Նասալեն եւ «Նադոլի» խաղացող Էդինսոն Կավանին: Լավագույն հնգյակը 48 միավորով եզրափակում է «Բավարիայի» հարձակվող Մարիո Գոմեսը:

Օրվա հետքերով

Այս, այդ Մելքունը: Պարզապես մոլորեցրեց: Ոչ մի կերպ չեն կարողանում զուլխա ազատել բազմաթիվ թեմաներից, սյուժեներից, խոսուներեից... Օրինակ, դասնելով ակամավոր ծովագնաց Մեթյու Ֆլինդերսի մասին, որն անձամբ էր զծագրում իր հայտնաբերած բազմաթիվ կղզիները, հրվանդանները, մեղուները, ես ուսուցիչս դարձի, որ նրա անունը Ավստրալիայում հնչում է շատ ավելի բարձր, քան ասեմք Կուկինը կամ Թասմանինը: Նա շատ ավելի հայտնի է ու սիրված: Այդ մասին է խոսում ես այն փաստը, որ բազմաթիվ աշխարհագրական կետեր, կազմակերպություններ ու հաստատություններ կրում են Ֆլինդերսի անունը: Եվ ահա, ինքս ինձ

ըն ես դուստրը, կարող եմ հայոց լեզվի ուսուցիչներ դառնալ, թեև ծնվել եմ Ավստրալիայում: Ինքը՝ Կարոն, ինչպես ասում է՝ առաջին մասնագիտությամբ ոսկերիչ է: Հետո ուղղում է, թե առաջին մասնագիտությամբ դառնալ է: Եթե կա առաջին մասնագիտություն, ուրեմն ուրիշներն էլ կան: Ահա դրանք. Բայրա, գինեգործ, ճաշարար: Բայց ամենից շատ հղափարում է գինեգործությամբ ու բռնցամարտով: Մի քանի մոտ է այն լուսանկարը, որտեղ ինքն է՝ մկանուս, բռնցամարտի ձեռնոցներով, շինված: Ծովագնաց Մեթյու Ֆլինդերսին այցելելու համար մեր անձնակազմին ուղեկցում էր նաև Մելքունի զբոսավար, մասնագիտությամբ հուշակագրորդ

խոսել: Սանդուղիով դանդաղ բարձրացավ Փայլակը՝ իր երկու մեք հասակով: Ես զարմացա, լավ իմանալով, որ նա զուլխ չունի հոնեստության հետ: Եվ նա բարձր երգեց ազատության մասին: Ողջ նավամասույցը միասնական երգչախումբ դարձավ: Ես այս գործն այսպես չեմ թողնի: Այնքան շատ գրառումներ եմ արել հուշագրության: Դեռ կվերադառնամ դրանցից շատերին: Իսկ առայժմ շատերն էի, որ հայտնվեց համայնքի առաջնորդներից մեկը՝ Հովիվ Շահինյանը, Սուրբ Աստվածամայր եկեղեցու ավագ ֆահանա, Մելքունի հայերի հոգեւոր հովիվ, ավագ ֆահանա Կիրակոսի հետ: Իմանալով որ հայր սուրբը զայիս է, մասույցին հա-

Հնդկական եւ Խաղաղ օվկիանոսները, հայր սուրբը եւ նավադէտը

հարց տալով՝ «Ինչո՞ւն է գաղտնիք», ես նախորդ ռեպորտաժում գրել եմ. «Դա շատ հետաքրքիր էր մասնություն է: Բայց ավելի լավ է այդ մասին դասնել, երբ արդեն Մելքունում կլինեմք եւ Բաբասն ու Հայկը կդասուսեն Մեթյու Ֆլինդերսի հուշարձանի մի լավ լուսանկար»:

Եվ ահա երկու այնպիսիներ՝ Փայլակ Աղանյանը եւ Կարո Իֆրայիմյանը (երկուսն էլ ծնվել են լիբանանյան Այնճարում, հասակակիցներ են), մեզ տարած ծանոթացնելու այդ հուշարձանին: Կարծում եմ, նախքան իր՝ Մեթյու Ֆլինդերսի հետ ծանոթանալը, եւ՛ ճիշտ, եւ՛ արդարացի կլինի մի ֆանի խոսք ասել Մելքունում ոչ միայն սիրված այնպիսիների մասին:

Չայլուս Իֆրայիմյանը (Կարոյի ազգականը): Չայլուսը հղափարում է, որ երբ 2000 թվականին Ալբերտ Ազարյանն այցելել էր իր մարզական Մեթյու Մելքուն, օղանավակայանում ինքն էր դիմավորել նրան:

Ֆլինդերսի հուշարձանը Սուրբ Պողոս սաճարի մոտ է: Նա կանգնած է նավաբին, ամուր բռնած իր սուները: Հակիրճ գրություն՝ «Նավադէտ Մեթյու Ֆլինդերս»: Մնացյալը՝ դրոշմակա դասագրերում, որոնք Անգլիայում մի բան են ասում, Հոլանդիայում՝ այլ, Ֆրանսիայում՝ մեկ այլ: Ջասուս սարեկանում Ֆլինդերսը հասցրել էր հաղթանակ ու հայտնագործել շատ բաներ: Եվ 1803 թվականի դեկտեմբերին, հերթական արշավանքն ավարտելուց հետո, ուղղություն վերցրեց դեպի Եվրոպա: Ճանապարհին այցելեց Մավրիանիա կղզի, որն արդեն վաղուց ֆրանսիական գաղութ էր: Խեղճ Մեթյուն, մինչև հայտնագործում էր իր աշխարհագրական կետերը, չգիտեր, թե ինչ է կատարվում աշխարհում: Օրինակ, չգիտեր, որ այդ ժամանակ, կարճաժամ հասարակության հետ Նապոլեոնը լուսաբանում էր բռնվել Անգլիայի հետ: Եվ ահա անգլիացին ինքն է կանգնել խաչիսյա նետում ֆրանսիական կղզու նավաբանում: Ամենասարսափելին այն չէր, որ նա մոտ յոթ սարի բանասրկյալ էր ֆրանսիական կղզու: Շատ ավելի դժբերական էր այն, որ բռնագրավեցին նրա բոլոր նյութերը, փաստաթղթերը, զծագրած աշխարհագրական քարտեզները: Ավելին, այդ նյութերը հետո օգտագործեցին ինչպես ցանկացան: Որոշ անվա-

կորության վրա, դեպի Ադելաիդա սանդղ ճանապարհին նա դասադարձելու տեղ էր փնտրում: Ահա թե ինչ է գրառել. «Այստեղ զով դառն է եւ նոր արտավայրեր: Սա մեր դեպերումների վերջն է»: Եվ դիմելով կնոջն, ավելացրել էր. «Մեմ այս տեղը կկոչենք Արարաս»: Բանն այն է, որ մոտակա բլուրը հիշեցնում էր ասվածաճյուղի սարը, որի գրաֆիկական դասկերտ թեստ էր մի գրում: Իսկ ցանցով ծածկված իրենց սայլը անվանեց Նոյան Տաղան: Շուտով Արարասից ոչ հեռու ոսկի գտան: Հայտնվեցին նոր վերաբնակներ: 1840 թվականին իրենց վերաբնակումը, որը միայն 1950 թվականին ֆաղափ կարգավիճակ ստացավ: Այս երկրամասը հայտնի դարձավ ոչ միայն իր ասվածաճյուղի անունով, ոչ միայն ոսկով, այլև ֆիրմային գինիներով: Այստեղի խաղողը ամենահամեղն է: Այդպես են դիմում արարացիները: Մեր բարեկամ Չայլուս Իֆրայիմյանը, որը շատ օգնեց արավախմբին հիմնադրել աշխարհամասի դասարանական հարցերում, «Ամենիս»-ի հեռանալուց անմիջապես առաջ դասնեց այն մասին, որ մի ֆանի սարի առաջ արարացիները ծառեր են սնկել Արարասից մինչև Բուլարաս ընկած ճանապարհի երկու կողմերում՝ ի հիշատակ Հայոց ցեղասպանության զոհերի եւ զոհված ավստրալացի ծովայինների:

վաճակներն իսկույն մեղ անցում բացեցին նրա համար: Մեմ գիտեմք, որ ոչ բարձրահասակ այդ հոգեւոր առաջնորդը մեծ հեղինակություն է վայելում Մելքունի համայնքում: Հոգեւոր ծառայության դերը հայկական սփյուռքում դժվար է գերազանցել: Սա լուրջ թեմա է, որ արժանանալ կարի ունի: Դրան մեք է վերադառնալ: Հայր սուրբը ճարտարներն բարձրացավ սախակաճան: Այնպես սացվեց, որ կանգնեց նավադէտի կողմին: Այո, իհարկե, կյանքում մեծ բան էլ է դասախոս: Հայրենիքից այդքան հեռու, «Ամենիս» առաջադասանակի վրա, հայկական դրոշի եւ Սուրբ Էջմիածնի առաքելական եկեղեցու խորհրդանիշի սակ կող-կողի կանգնած են նավի նավադէտը եւ տեղի հայերի հոգեւոր հովիվը: Երկուսն էլ ծնվել են Բաբունում: Տարբեր ժամանակներում սովորել են միեւնոյն դպրոցում, որտեղ դասավանդում էր Սամվելի հայրը, հաճախել են միեւնոյն թատրոն՝ կառուցված դեռևս 1886 թվականին: Նույնիսկ 2006 թվականին Սամվելի կատարած լուսանկարը կա, որտեղ հայր սուրբն օրհնում է նրա ազգականի հարսանիքը: Եվ հանկարծ՝ Մելքունի նավահանգիստ, «Ամենիս»-ի սախակաճան եւ կող-կողի՝ բաբունցի նավադէտ եւ տեղ ֆահանա:

Փայլակը: Նա վաթսուցվեց սարեկան է: Երկու սարեկանում կորցրել է հորը, որը Լիբանանում զոհվել է ավստրալացի ծամանակ: Մեծացել է նահապետական ընտանիքում: Արդեն ֆառասուն տարի Մելքունում է, բայց չկա մի օր, որ չի զիջի իր Այնճարը, հարազատ գյուղի Երզնայի բլրաճառ բնությունը, կամանց, որ առավոտից մինչև երեկո աշխատում էին ճանը եւ դրոշմ, զղամարդկանց, որոնք չէին բաժանվում զենքից ոչ ցերեկը, ոչ գիշերը: Կարոն է Աստուծո ոչ մի զան չնմանվող այնպիսի բեռներ եկեղեցին: Հիշում է նույնիսկ մեծ աչքերով իր իշուկին, որն իր հետ օր ու գիշեր բանում էր: Խոսուկանում է, որ դառնակ ծնվել է, դառնակ էլ մեռնելու է: Հորը ձայն ունի եւ հարմար դասի երգում է հայտնի ու լեգենդար ֆայլերգերը, որոնք ամբողջ տերմիններ են դասիսարակել ազատության յայտնի ոգով: Կինը Հայկոյից է: Անունը Վիկտորիա է: Ունի որդիներ՝ Պետրոս եւ Հայրը, եւ դուստր՝ Շողոմը: Եվ վերջինս է միայն հայերենով: Դեկավարում է Դառնակության կենտրոնի նոր շենքի շինարարությունը, ժամանակ առ ժամանակ կրկնելով. «Սա ողջ համայնքի համար է»:

Ֆլինդերսի հուշարձանը Սուրբ Պողոս սաճարի մոտ է: Նա կանգնած է նավաբին, ամուր բռնած իր սուները: Հակիրճ գրություն՝ «Նավադէտ Մեթյու Ֆլինդերս»: Մնացյալը՝ դրոշմակա դասագրերում, որոնք Անգլիայում մի բան են ասում, Հոլանդիայում՝ այլ, Ֆրանսիայում՝ մեկ այլ: Ջասուս սարեկանում Ֆլինդերսը հասցրել էր հաղթանակ ու հայտնագործել շատ բաներ: Եվ 1803 թվականի դեկտեմբերին, հերթական արշավանքն ավարտելուց հետո, ուղղություն վերցրեց դեպի Եվրոպա: Ճանապարհին այցելեց Մավրիանիա կղզի, որն արդեն վաղուց ֆրանսիական գաղութ էր: Խեղճ Մեթյուն, մինչև հայտնագործում էր իր աշխարհագրական կետերը, չգիտեր, թե ինչ է կատարվում աշխարհում: Օրինակ, չգիտեր, որ այդ ժամանակ, կարճաժամ հասարակության հետ Նապոլեոնը լուսաբանում էր բռնվել Անգլիայի հետ: Եվ ահա անգլիացին ինքն է կանգնել խաչիսյա նետում ֆրանսիական կղզու նավաբանում: Ամենասարսափելին այն չէր, որ նա մոտ յոթ սարի բանասրկյալ էր ֆրանսիական կղզու: Շատ ավելի դժբերական էր այն, որ բռնագրավեցին նրա բոլոր նյութերը, փաստաթղթերը, զծագրած աշխարհագրական քարտեզները: Ավելին, այդ նյութերը հետո օգտագործեցին ինչպես ցանկացան: Որոշ անվա-

...Եվս մեկ դաս: Արարաս ֆաղափ: Այդ անվանակոչման դասարանությունը ուսուցանում է: Կարծում եմ, արժե, որ մեր ընթերցողներն իմանան այդ մասին թեկուզ այն դասաճառով, որ բուն անունը կադակցվում է ասվածաճյուղի լեռանը: Պահպանվել են օրագրային գրառումները եւ անունը այն մարդու, որն առաջինն է արհասանել այդ բառը: Դա իսպալական ծագումով անգլիացի ֆերմեր Հորացիո Սոլեմսեր Ուիլյամսն էր: Իր ընտանիքով ծամփողով այդ օրագրում, Մելքունից երկու հարյուր կիլոմետր հեռա-

...Կրկնում եմ, Մելքուն եւ մեք է վերադառնում, որոնք փակել իմ հուշագրերը: Այնտեղ շատ սյուժեներ կան եւ հայրենակիցների դեմքեր: Իսկ առայժմ մեր փայրերի եւ եղբայրների հիացական հայացքների սակ «Ամենիս»-ն երկու սասնյակ մեք հեռանալով նավամասույցից, սկսեց դանդաղ բացել տեսուն մեքանոց կարմիր-կարմիր-նարնջագույն դրոշ-առաջադաս: Ես հեռադիակով շեսա արդեն ծանոթ ու հարազատ դեմքեր:

...2011 թվականի ապրիլի 26, ժամը 17:00: Երեւանում նույն օրվա կեսօրն է: Հենց նոր Ռոստոմը կղզու մոտ «Ամենիս»-ն հասեց երկու օվկիանոսների միացման (հասման) գիծը: Հնդկական օվկիանոսով անցնելով 270 մղոն, այն նորից մեք հարադ օվկիանոսի ջրեր: Մինչև Սիդնեյ մնացել է մոտ հինգ հարյուր մղոն: **ՉՈՐԻ ԲԱՆԱՅԵՆ**, Հնդկական եւ Խաղաղ օվկիանոսներ

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» ամսագիր

Ինչպես անթերի վարել հաշվապահությունը եւ խուսափել հաշվապահական, հարկային եւ իրավաբանական սխալներից

▼ Օրենսդրական նորություններ - Պարզաբանումներ - Խորհրդատվություն

▼ «Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» - ամսագիր ղեկավարների եւ մասնագետների համար

Բաժանորդագրվելու համար զանգահարեք 54-24-81, 54-74-81

Տեղադրեք եւ ընթերցեք անվճար հայտարարություններ www.webstand.am կայքում

www.azg.am

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթեր» ՍՊԸ, Երևան, Հանրապետություն 47: Պետական գրանցման վկայականի համար՝ 02 Ա Ն 047261, տրամաբան՝ 18.02.00 թ.: Թողարկման դասասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Անտիպան: Տպագրանակ՝ 3000, ստորագրում է տպագրության՝ 3.5.2011, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Նոյեմբերի 2011» ՍՊԸ տպագրանակ՝ Իսահակյան 28: